

LISÄÄ KANSAINVÄLISYYTTÄ JA UUTTA TEKNIKKAA AIKUISKOULUTUKSEEN

Syracuseissa Yhdysvalloissa kehitetään aikuiskouluttajien verkkoja ja kokeillaan optisia levyjä tiedon siirrossa

Maailman suurin aikuiskoulutusta käsittelevä aineistokokoelma on Yhdysvalloissa New Yorkin osavaltiossa Syracusen yliopiston kirjastossa. Yliopistossa alkoi vuonna 1986 viisivuotinen projekti, jonka tarkoituksena on ollut lisätä kokoelman käyttömahdollisuuksia. Tavoitteena on ollut, että tutkijat ja aikuiskouluttajat eri puolilta maailmaa voisivat käyttää aineistoa ja vaihtaa informaatiota omalla tietokoneellaan.

Projektissa on käytetty hyväksi uusinta tietokone- ja lasertekniikkaa, jonka avulla aineistoa on siirretty ja varastoitu optisille levyille. Kansainvälisyyden edistäminen aikuiskouluttajien keskuudessa on ollut esillä projektissa monella tavalla. Sen aikana on otettu käyttöön mm. tietokonevälinen informaatioverkko (AEDNET), johon aikuiskouluttajia eri puolilta maailmaa on liitetty.

Tutustuin projektiin syksyllä 1990, jolloin se oli loppusuoralla ja sen tulokset suurimmaksi osaksi arvioitavissa.

Syracusen yliopiston aikuiskoulutusaineisto tunnetaan nimellä Syracuse University Resources for Educators of Adults (SUREA). Kokoelmaan sisältyy lähes neljä miljoonaa sivua (300 hyllymetriä) materiaalia, jota ovat tuottaneet alan organisaatiot ja yksityiset aikuiskouluttajat. Kirjojen lisäksi aineistoon kuuluu käsikirjoituksia, ääni- ja videonauhoja, dioja ja valokuvia. Suurin osa materiaalista on vuosilta 1940-75.

Kokoelma on syntynyt Syracuseen professori Alexander Chartersin ansiosta. Hän oli paitsi Syracusen yliopiston aikuiskoulutuksen professori, myös aktiivisesti mukana monessa alan organisaatiossa. Chartersin aloitteesta alan yritykset ja

yksityisesti aikuiskouluttajat alkoivat lähettää arkistojaan säilytettäväksi Syracusen yliopistoon 1940-luvulta lähtien.

Näin syntyneeseen kokoelmaan sisältyvät yli 20 aikuiskoulutusorganisaation arkistot, joukossa mm. Adult Education Association of the U.S.A. ja American Foundation for Continuing Education. Kokoelmaan kuuluu 35 aikuiskouluttajan yksityisarkistot, joista suurimmat ovat Malcolm

SUREA-kokoelma on tutkijoiden käytössä Syracusen yliopiston kirjaston harvinaiskirjaosastossa. Dokumentit ovat olleet kuitenkin aiemmin vaikeasti löydettävissä, osa aineistosta on ollut kokonaan järjestämättä. Yliopistonnykyinen aikuiskoulutuksen professori Roger Hiemstra halusi parantaa kokoelman käyttömahdollisuuksia ja anoi Kellogg Foundationilta apurahaa, jota järjestyi 3,7 miljoonaa dollaria vuonna 1886. Eri alojen asiantuntijoiden yhteistyö on ollut tärkeä osa projektia: siihen on kuulunut 19 henkilön työryhmä aikuiskoulutuksen, informatiikan, tietojenkäsittelyn ja viestinnän alalta.

Projektin aikana SUREA-kokoelmaa on järjestetty, kuvattu skannereilla ja varastoitu optisille levyille. Samanaikaisesti on kehitetty ohjelmia, joilla voidaan etsiä informaatiota levyiltä ja saada se nopeasti uudelleen käyttöön tietokonepäätteelle.

Projektin kuluessa on syntynyt kaksi verkkoa, jotka yhdistävät aikuiskouluttajia eri puolilla maailmaa. Toinen niistä on Adult Education Network (AEDNET), joka luotiin aikuiskouluttajien keskustelufoorumiksi. Sen tarkoituksena on myös mahdollistaa heidän pääsynsä SUREA-kokoelmiin omalla tietokoneella.

Tässä verkossa on nykyisin yli 300 jäsentä Pohjois- ja Etelä-Amerikasta, Euroopasta, Australiasta ja Aasiasta. Jäsenet voivat kommunikoida toistensa kanssa käyttäen hyväkseen mm. sähköistä ilmoitustaulua. He voivat myös ilmoittautua mukaan On line -keskusteluryhmiin kollegoiden kanssa. Esimerkiksi tämän vuoden alussa käytiin keskustelua aiheesta, mikä on markkinavoimien osuus aikuiskoulutuksessa.

AEDNET:in voi liittyä kuka tahansa, jonka tietokoneella on yhteys BITNET, NSFNET, Internet, CSNET- tai NYSERNET-verkkoihin. (Tiedustelut voi lähettää AEDNET SUVM. BITNET.) Liittymis- ja jäsenmaksuja ei ole. AEDNET välittää jäsenilleen lehtä New Horizons in Adult Education, joka ilmestyy ainoastaan sähköisessä muodossa. Sitä toimittavat Yhdysvaltojen ja muiden maiden yliopistojen aikuiskoulutuksen jatko-opiskelijat.

Toinen projektin aikana syntynyt verkko on International Information Sharing Network (IISN). Myös sen tavoitteena on lisätä kansainvälistä informaatiovaihtoa. Se on tarkoitettu ensi sijassa aikuiskouluttajille, joilla ei ole käytössään tietokonetta. Useimmat tämän verkon käyttäjistä asuvat kehitysmaissa, joissa informaatiolähteitä on vaikea löytää.

Mutta verkko palvelee myös toisin päin: se välittää tietoa kehitysmaiden aikuiskoulutuksesta siitä kiinnostuneille. Informaattikko lähettää vastaukset tiedusteluihin useimmiten tavallisessa postissa. Hän myös ohjaa tarpeen mukaan kyselijöitä toisten verkon jäsenten luo. Eniten tiedusteluja on tähän mennessä tullut erilaisista lukutaito-ongelmista. Myös tähän verkkoon on liittynyt nykyisin yli 300 aikuiskouluttajaa ja tutkijaa.

Laser- ja tietokonetekniikan käytössä informaation tallennuksessa Syracusen projekti on

ollut edelläkävijä. Vuonna 1986, jolloin työ alkoi, optiset levyt eivät olleet vielä yleisessä käytössä. Työn aikana on tutkittu ja kehitetty uusia menetelmiä sekä informaation tallennuksessa ja varastoinnissa että sen saattamisessa uudelleen käyttöön. Myöhemmin samantapaisia kokeiluja on tehty mm. Yhdysvaltain kongressin kirjastossa. Sopivan ohjelmiston kehittäminen on tuottanut hankaluuksia, sillä varastoitava aineisto on hyvin heterogeenista (käsikirjoituksia, valokuvia, ääninauhoja, dioja jne.).

Syracusen projektin työskentely päättyi nykyisessä muodossa elokuussa 1991. Alkuperäinen tavoite, se että tutkijat voisivat päästä käyttämään SUREA-kokoelmaa omalla tietokoneellaan kaikkialla maailmassa, toteutuu teoriassa.

Käytännössä aiheuttaneet hankaluuksia ohjelman monimutkaisuus. Sen hallinta vaatii perusteellista opiskelua. Toisen esteen kokoelman elektroniselle käytölle saattaa tuoda yliopiston tiukkeneva talous. On epävarmaa, pystyykö Syracusen yliopisto ylläpitämään projektia varten hankittua laitteistoa jatkossa.

Projektin eri osat pyritään integroimaan yliopistoon ja siten esimerkiksi AEDNET ja sähköinen lehti jatkavat toimintaansa edelleenkin. Koko aineistoa ei ehditä kuvata skannerilla projektin aikana. Materiaali järjestetään kuitenkin asianmukaisesti ja siten alan tutkijat voivat käyttää kokoelmaa hyväkseen huomattavasti helpommin kuin aikaisemmin.

Projektin johtajan, professori Hiemstran mielestä yksi sen tärkeimmistä saavutuksista on uuden teknologian kehittäminen ja käyttö eri tavoin aikuiskoulutuksen eri alueilla. Projekti on askel kohti tulevaisuutta, jossa sähköinen viestintä eri puolilla maailmaa asuvien aikuiskouluttajien kesken on arkipäivää.

MARJATTA HIRSIJÄRVI-SAARI

Lisätietoja:

Professori Roger Hiemstra
School of Education
Adult Education Program
310 Lyman Hall
Syracuse NY 13244-4160

Marjatta Hirsijärvi-Saari
Helsingin suomenkielinen työväenopisto
Helsinginkatu 26
00530 Helsinki
puh. 90-73171